

Verleden, heden en toekomst komen aan bod in het jubileumboek van Rebel's Begrafenisonderneming. Het Huizer familiebedrijf viert dit jaar zijn 200-jarig bestaan, maar is eigenlijk nog ouder. Dat ontdekte Steven Hagers tijdens zijn onderzoek voor het jubileumboek 'Rebel; 200 jaar aanspreken en uitvaart in Huizen'.

Twee eeuwen 'aanspreken' in Huizen

Vader en zoon Jan en Mijndert Rebel, zevende en achtste generatie.

Eddie de Paepe
e.de.paepe@hollandmedia.combinatie.nl

Huizen * Grondlegger Meeuwis Rebel blijkt al in 1807 actief te zijn geweest als 'lijkbezorger'. Ook is er een patent uit 1810 opgedoken waarmee hij van de gemeente vergunning kreeg om als 'aanspreker' te werken.

De in 1749 gedoopte Meeuwis (geboorte- en sterfdatum onbekend) was van beroep schilder en glaszetter. Het 'aanspreken' deed hij erbij. Hij ging in Huizen langs de deuren om zijn dorpsgenoten te vertellen wie er was overleden. Meeuwis was de eerste maar niet de laatste in de familie Rebel die die drie beroepen combineerde. Pas wanneer Jan Rebel (zevende generatie en sinds 1972 in het vak) dit jaar met pensioen gaat en het stokje aan zijn zoon Mijndert doorgeeft, komt daar een eind aan. Rebel junior is de eerste die louter begrafenisondernehmer is. De aanspreker had dus als taak om een overlijden 'aan te zeggen'. In de loop der tijd verschoof dat naar het regelen van de hele begrafenis,

Jan Rebel tijdens de historische uitvaarttocht in april van dit jaar, ter gelegenheid van het 200-jarig bestaan.

inclusief het inhuren van dragers en delvers, en de catering. Zo ontstond het beroep van begrafenisondernehmer of - met de opkomst van het cremieren toepasselijker - dat van uitvaartverzorger.

Palfrenier

Ook het uiterlijk van de aanspreker veranderde, maar dat liep wel vijftig tot zeventig jaar achter op het modebeeld. Het verbaast niet dat de driekante steek van de 'palfrenier' - die op de kop van de begrafenisstoet liep - in het behoudende Huizen zelfs nog tot de Tweede Wereldoorlog in zwang bleef.

In de eerste decennia van de vorige

eeuw liepen er nogal wat aansprekers rond in het vissersdorp. Rebel regelde voor een groot aantal van hen de administratie. „Daarmee was Rebel dus niet enkel een aanspreker, maar tevens werkgever: de kern van de latere begrafenisondernehmung”, constateert Steven Hagers. Toch had Gijsbert Rebel, de opa van Jan, ook nog steeds een schildersbedrijf. Eigenlijk was dat lucratiever. Aanspreken leverde slechts een rijksdaalder op, terwijl Rebel in hetzelfde tijdsbeslag met schilderen drie gulden en vijftig cent kon verdienen. Huizen was vroeger opgedeeld in vier 'aansprekwijken'. Als er iemand was overleden, nam de fami-

FOTO'S REBEL'S BEGRAFENISONDERNEMING

lie de betreffende aanspreker in de arm om het dorp op de hoogte te brengen.

„Er waren drie categorieën”, staat te lezen in het jubileumboek. „Voor de welgestelden droeg de aanspreker zilveren tressen, voor de minder welgestelden waren de tressen grijs en voor de armen zwart.” Er waren meer verschillen. Voor de beter gefortuneerden gingen de aansprekers bijvoorbeeld ook 'vrómverzuken'(weeom verzoeken), oftewel opnieuw uitnodigen, ditmaal voor de koffie en thee na afloop van de plechtigheid. Aanspreker Joost van Amstel had de wat armoedige zuidwijk als werkterrein. „Dan kwam hij altijd

met vlooiën thuis en moest hij zich in de schuur uitkleden”, herinnert zijn dochter zich. „Hij maakte ook wel van te voren zijn broekspijpen nat.” Een lokale timmerman maakte een kist van eiken- of vurenhout. In dat laatste geval werd de kist zwart gemaakt met sneldrogende spiritusvernis. De overledene werd thuis opgebaard, niet volledig gekleed maar in een doodshemd. Het afleggen, dat in vroeger tijden door de burens gebeurde, was een taak voor familieleden van Rebel. De met papier beklede kist stond doorgaans midden in de woonkamer, tot aan de begrafenis. Was het druk met visite, dan stelden de

naaste burens hun huis beschikbaar. Die tijden zijn lang voorbij. Tegenwoordig is Rebel's Begrafenisonderneming een moderne 'funeral planner', die nabestaanden alles voor, na en tijdens de uitvaart uit handen kan nemen. Die aan alle wensen tegemoet probeert te komen. En duurzaamheid zeer hoog in het vaandel heeft staan.

GreenLeave

Aan de milieuvriendelijke kant van zijn vak hecht Mijndert Rebel (achtste generatie) grote waarde. De Huizer heeft daarom samen met vijf collega's de stichting GreenLeave opgericht om uitvaarten nog duurzamer aan te pakken.

Mijndert Rebel aan het woord tijdens opnamen voor het tv-programma De Kist.

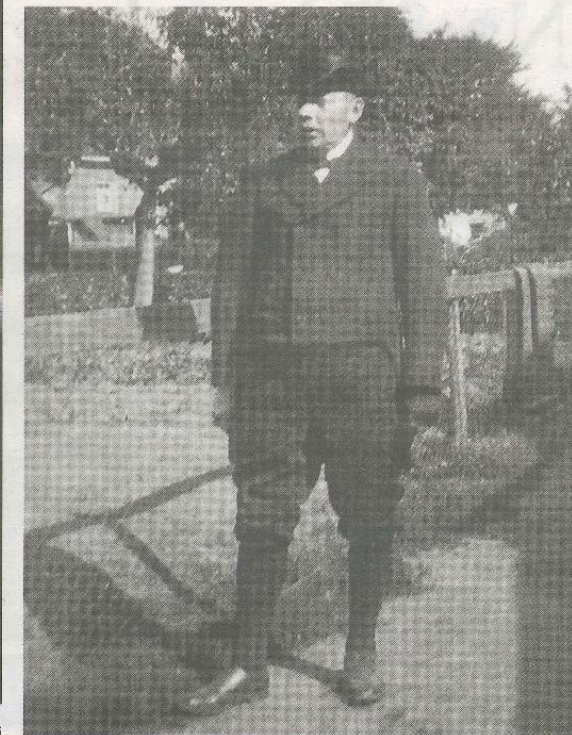
Het uitvaartcentrum aan de Beemsterboerstraat was van 1974 tot 2005 in gebruik.

Een begrafenistoet in vroeger tijden.

Het nieuwe uitvaartcentrum aan de Ceintuurbaan, in 2005 in gebruik genomen.

Gijsbert Rebel (vijfde generatie) in vol ornaat, circa 1935.

Een door Rebel verzorgde fietsuitvaart in Lelystad.